

Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*

The Validity and Reliability Study of the Turkish Version of Psychological Dating Violence Questionnaire

Seda Donat Bacıoğlu¹, Fatmagül Gürbüz Akçay, Adem Kantar³

¹Sorumlu Yazar, Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, sedadonatbacioglu@trakya.edu.tr, (https://orcid.org/0000-0001-9901-0601)

²Arş. Gör., Trakya Üniversitesi, fatmagulgurbuz@trakya.edu.tr, (https://orcid.org/0000-0001-9101-5889)

³Arş. Gör., Erzurum Teknik Üniversitesi, adem.kantar@erzurum.edu.tr, (https://orcid.org/0000-0001-8486-9376)

Geliş Tarihi: 23.04.2024

Kabul Tarihi: 12.12.2024

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, flört ilişkisi içindeki bireylerin psikolojik flört şiddet mağduriyeti ve saldırganlık boyutlarını incelemek amacıyla geliştirilmiş olan Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanmasıdır. Araştırma, yaşları 18 ile 33 arasında değişen 406 üniversite öğrencisiyle yürütülmüştür. Araştırmada Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği-Psikolojik Şiddet alt boyutu, Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği Doğrulayıcı Faktör Analizi ile incelenmiştir. Araştırma değişkenleri arasındaki ilişkiler Pearson Korelasyon Testi ile analiz edilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlik analizi Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve Omega McDonald's katsayısı ile incelenmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi bulguları sonucunda her biri 13 maddeden oluşan iki formulu (Mağduriyet ve Saldırganlık Formu) yapının doğrulandığı görülmüştür. Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeğinin her iki formu ile Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeğinin Psikolojik Şiddet alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı Mağduriyet Formu için .80 olarak hesaplanırken Saldırganlık Formu için .81 olarak hesaplanmıştır. Omega McDonald's katsayısı ise Mağduriyet Formu için .81 olarak hesaplanırken Saldırganlık Formu için .83 olarak bulunmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ölçeğin Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Bulgular, sınırlılıklar ve gelecekteki araştırmalar için öneriler son bölümde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik flört şiddeti, mağduriyet, saldırganlık, üniversite öğrencileri, ölçek uyarlama.

ABSTRACT

This study aims to adapt the Psychological Dating Violence Questionnaire, which was developed to examine the psychological dating violence victimization and aggression dimensions of individuals in a dating relationship, to Turkish culture. The research was conducted with 406 university students aged

*Çalışma 8-11 Haziran 2023 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen Xth International Eurasian Educational Research Congress'te "sözlü sunum" olarak sunulmuştur. Bu çalışması ile ikinci yazar, TÜBİTAK-BİDEB 2224-B Yurtiçi Bilimsel Etkinliklere Katılım Desteği Programı (2023/2) tarafından desteklenmiştir.

between 18 and 33. The Revised Conflict Tactics Scale-Psychological Violence sub-dimension, Psychological Dating Violence Questionnaire, and Personal Information Form were used in the research. Confirmatory Factor Analysis examined the construct validity of the scale. Relationships between research variables were analyzed with the Pearson Correlation Test. The internal consistency reliability analysis of the scale was analyzed with the Cronbach Alpha internal consistency coefficient and Omega McDonald's coefficients. As a result of the confirmatory factor analysis findings, showed that the structure with two forms (Victimization and Aggression Form), each consisting of 13 items, was confirmed. Positive and significant relationships were found between both forms of the Psychological Dating Violence Questionnaire and the Psychological Violence sub-dimension of The Revised Conflict Tactics Scale. While the scale's Cronbach Alpha internal consistency coefficient was calculated as .80 for the Victimization Form, it was calculated as .81 for the Aggression Form. The Omega McDonald's coefficient was calculated as .81 for the Victimization Form and .83 for the Aggression Form. The findings obtained as a result of the research show that the scale is a valid and reliable measurement tool in Turkish culture. The findings, limitations, and recommendations for future research are discussed in the last section.

Keywords: Psychological dating violence, victimization, aggression, college students, scale adaptation.

GİRİŞ

Flört, iki bireyin arkadaşlığın ötesinde duygusal, romantik ve/veya cinsel yakınlık geliştirdikleri, ancak evlilik veya nişanlılık gibi bir ilişki içinde olmadıkları bir ilişki türüdür (Murray & Kardatzke, 2007). Özellikle 16-24 yaş aralığındaki bireyler için kimlik keşfinin ve yetişkinlik rollerine geçişin önemli bir aşaması olarak kabul edilir (Arnett, 2000; Karatay vd., 2018; Süneci vd., 2016). Bu dönemdeki flört ilişkileri, bireyin yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkilere dair inançlarını, algılarını ve tutumlarını şekillendirmede önemli rol oynamaktadır (Kaya, 2020). Flört ilişkileri, bireylerin yaşamlarında önemli bir yer tutarken, bu ilişkilerdeki şiddet riski de göz ardı edilmemelidir. Literatürde "flört şiddeti" olarak tanımlanan bu durum, bir partnerin diğerine (veya karşılıklı olarak) kasıtlı olarak zarar verici davranış ve tutumlarda bulunması olarak açıklanmaktadır (Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; Rubio-Garay vd., 2013). Dünya çapında yaygın bir olgu olan flört şiddeti, bireylerin ve toplumların refahı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Türk vd., 2020). Bu nedenle, flört şiddetinin karmaşık dinamiklerini, nedenlerini ve sonuçlarını anlamak için araştırmacılar tarafından yoğun çabalar gösterilmektedir.

Flört şiddeti, tıpkı diğer şiddet türleri gibi çeşitli şekillerde ortaya çıkabilir. Dünya Sağlık Örgütü, flört şiddetini fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet olarak sınıflandırmıştır (World Health Organization, 2002). Farklı flört şiddeti biçimlerini anlamaya ve ele almaya yardımcı olan bu sınıflandırma, psikolojik flört şiddetinin önemini de ortaya koymaktadır. Psikolojik flört şiddeti, bu kategoriler arasında, diğer tüm şiddet türlerine eşlik edebilmesinin yanında tek başına da görülebilmesiyle öne çıkmaktadır (Donat Bacıoğlu, 2022). Psikolojik flört şiddeti, partnerin onurunu zedelemeyi amaçlayan saygısızlık, sözlü saldırganlık, aşırı kıskançlık, aşağılama ve kontrolcü davranışlar gibi tutumlarla kendini gösterir (Ureña vd., 2014). Bu tür davranışlar, gözle görülmesi de ilişkideki bağları zedeleyerek ilişkinin sürdürülebilirliğini tehlikeye atabilir ve hatta fiziksel veya cinsel şiddete yol açabilir. Psikolojik flört şiddeti, flört şiddetinin nispeten yeni bir alt kategorisi olmasına rağmen, günümüzde en yaygın görülen flört şiddeti türü olarak karşımıza çıkmaktadır (Shorey vd., 2015; Toplu Demirtaş vd., 2013; Vatandaşlar & Hatipoğlu Sümer, 2019). Araştırmalar, psikolojik flört şiddetinin 10-24 yaş arası bireylerde %20 ile %70 arasında değişen bir yaygınlık oranına sahip olduğunu göstermektedir (Stonard vd., 2014). Psikolojik flört şiddeti, kanıtlanması ve yaptırım uygulanması zor olması nedeniyle ihmal edilmeye açık bir alandır (Donat Bacıoğlu, 2022). Buna karşın araştırmalar, psikolojik flört şiddetinin sonuçlarının fiziksel istismara eşdeğer derecede yıkıcı olabileceğini göstermektedir (Öngün & Ünsal, 2018). Örneğin Marshall (1999) tarafından yapılan bir çalışmada, psikolojik

şiddetine maruz kalmanın bireyin benlik algısını, genel refahını, ilişki algısını ve partnerine yönelik bakış açısını olumsuz etkileyebileceği bulunmuştur. Aktarılanlar ışığında psikolojik flört şiddetinin önlenmesi ve gerekli desteğin sağlanması için daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Zedeleyici sonuçlar doğurabilen ve diğer flört şiddeti türlerinden bağımsız olarak uygulanabilen bu şiddet türünün ihmal edilmemesi için, psikolojik flört şiddetini özel olarak ölçen bir ölçeğin kullanılması önemlidir. Flört şiddetinin tüm boyutlarının ele alındığı bir ölçeği dolduran kişi, fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalma düzeyi düşük, psikolojik şiddete maruz kalma düzeyi yüksek olsa dahi diğer alt boyutlardan düşük puanlar aldığı için toplam puana bakıldığında flört şiddeti mağduru olarak değerlendirilmeyebilir. Ek olarak, flört şiddeti kavramı ile genellikle fiziksel ve cinsel şiddet ilişkilendirilmekte, psikolojik şiddetin de bir flört şiddeti davranışı olduğu göz ardı edilebilmektedir. Bu durumlar göz önüne alındığında, sadece psikolojik flört şiddetini ölçen bir ölçeğin Türk kültürüne kazandırılması, bu sorunun göz ardı edilmesini önlemeye ve farkındalık yaratmaya katkıda bulunacaktır.

Türkiye'de psikolojik flört şiddetinin hem uygulayıcısı hem de mağduru olan bireyleri değerlendirmek için geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları tamamlanmış çeşitli ölçekler ve alt boyutları mevcuttur. Bu ölçeklerden biri, flört ilişkilerinde şiddet davranışlarını incelemede en yaygın kullanılan araçlardan biri olan Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeğidir (CTS 2) (Aba & Kulakaç, 2016). CTS 2 içerisinde psikolojik şiddeti ölçen bir alt boyut da yer almaktadır. Ancak bu alt boyutun, psikolojik flört şiddetinin temelini oluşturan kısıtlayıcı davranışları ve toplum içinde küçük düşürme gibi unsurları kapsamaması nedeniyle eleştiriler mevcuttur (Ureña vd., 2014). Ek olarak, CTS 2'nin hem orijinal (Straus vd., 1996) hem de uyarlama (Aba & Kulakaç, 2016) çalışmasında yapı geçerliğini belirlemek için faktör analizi kullanılmamış olması, ölçeğin geçerlik analizlerinin zayıf olduğunu göstermektedir.

Psikolojik flört şiddetini ölçen bir diğer ölçek ise Murphy ve Hoover (1999) tarafından geliştirilen ve Toplu Demirtaş ve diğerleri (2018) tarafından Türkçeye uyarlanan Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeğidir. Bu ölçekte de CTS 2'ye benzer şekilde bireyin son altı ay içerisindeki psikolojik şiddet deneyimlerini hem maruz kalma hem de uygulayıcı olma açısından değerlendirmek amaçlanmaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışmasında yapı geçerliğini belirlemek için gerekli olan faktör analizi gerçekleştirilmiş ve elde edilen model uyum iyiliği indekslerinin kabul edilebilir veya mükemmel düzeyde olduğu görülmüştür. Ancak ölçeğin 56 maddelik uzunluğu, aynı özelliği ölçen daha az sayıda maddeye sahip bir ölçeğin hem araştırmacılar hem de katılımcılar için daha ekonomik olacağını düşündürmektedir.

Yukarıda bahsedilen ölçeklere ek olarak, psikolojik flört şiddetinin farklı boyutlarını ölçen çeşitli ölçekler mevcuttur. Civan Gökaya (2022) tarafından geliştirilen Flört Şiddeti Ölçeği'nde duygusal şiddet alt boyutu yer almaktadır. Fakat bu ölçeğin amacı, bireylerin flört ilişkisi içerisinde uyguladıkları şiddet davranışlarını ölçmektir. Bu nedenle, maruz kalınan flört şiddetine ilişkin maddeler ölçekte yer almamaktadır. Kılınçer ve Dost (2013) tarafından geliştirilen Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği ise, bir önceki ölçeğin tersine, şiddete maruz kalma düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek maddeleri şiddet uygulama davranışlarını içermemektedir. Vatandaşlar ve Hatipoğlu Sümer'in (2019) Türk kültürüne uyarladığı Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği de evli bireylerin maruz kaldığı psikolojik şiddeti değerlendirmektedir. Son olarak Cankardaş Nalbantçılar (2018) tarafından geliştirilen Yakın İlişkilerde Psikolojik Şiddet Ölçeği ise yakın ilişkide maruz kalınan psikolojik şiddeti ölçmeyi amaçlamaktadır. Alanyazındaki bulgular, flört şiddeti uygulama ve maruz kalma arasında karşılıklı bir ilişki olduğunu göstermektedir (Orpinas vd., 2012; Toplu Demirtaş vd., 2013; Toplu Demirtaş & Hatipoğlu Sümer, 2022). Bu sebeple her iki boyutun da tek bir ölçekte yer alması, fenomenin karşılıklı ilişkisinin göz ardı edilmemesi açısından önemlidir ve bu ilişkiyi görmek isteyen araştırmacılar için faydalıdır.

Yukarıda sunulan açıklamalar ve gerekçeler ışığında, bu çalışmada flört ilişkisine sahip gençlerin sıklıkla maruz kaldıkları ya da uyguladıkları psikolojik flört şiddetini ölçmeyi amaçlayan Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeğini Türk kültürüne uyarlamak amaçlanmaktadır. Orijinali Ureña ve diğerleri (2014) tarafından geliştirilen bu ölçek, mağduriyet ve saldırganlık formlarından oluşmaktadır. Bu ölçeğin uyarlanmasının, flört ilişkilerinde yaşanan psikolojik şiddetin görünür kılınması, şiddet mağduru ve faillerinin belirlenmesi, bu alanda iyileştirme ve önleme çalışmalarının planlanması noktasında katkı sağlayacağı, ayrıca literatüre ekonomik ve yeni bir araç sağlayacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Model

Çalışma, nicel yöntemde yer alan ilişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Büyüköztürk'e (2007) göre ilişkisel tarama modeli, incelenen faktörlerin birlikte artma veya azalmalarını sistematik olarak belirlemeyi amaçlayan bir modeldir.

2.2. Katılımcı Grubu

Araştırmanın katılımcı grubu uygun örnekleme yöntemiyle elde edilmiştir. Çalışmanın örneklem genişliği ise ölçek uyarlama çalışmalarında alan yazında genel olarak kabul görmüş kaynakların (Jackson vd., 2013; Myers vd., 2011; Tabachnick & Fidell, 2013) ölçütleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu bağlamda çalışmada 400 katılımcıya ulaşılmasının uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya flört ilişkisi içinde olan (mevcut ilişki varlığı) ya da son altı ay içerisinde flört ilişkisi içerisinde olup ilişkiyi bitirmiş olan (son altı ay içinde ilişki varlığı) üniversite öğrencileri dahil edilmiştir.

PFSÖ'nün geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının gerçekleştirildiği veriler, 406 üniversite öğrencisinin katıldığı örneklemden elde edilmiştir. Tablo 1'de araştırmanın katılımcı grubuna yönelik demografik özellikler sunulmaktadır.

Tablo 1

Katılımcı Grubuna Dair Betimleyici Demografik Özellikler

Değişken	Grup	n	%	
Cinsiyet	Kadın	246	60.6	
	Erkek	160	39.4	
Fakülte	Edebiyat	31	7.6	
	Eğitim	151	37.2	
	İktisadi ve İdari Bilimler	55	13.5	
	Sağlık Bilimleri/Tıp	58	14.3	
	Mühendislik	36	8.9	
Sınıf Düzeyi	Diğer	75	18.5	
	1	66	16.3	
	2	70	17.2	
	3	117	28.8	
Yaş	4	153	37.7	
	Min	Maks	\bar{x}	ss
Yaş	18	33	21.36	1.99
Romantik İlişki Süresi (Ay)	1	85	16.17	18.38

Tablo 1'de sunulduğu üzere, katılımcıların 246'sı kadın (%60.6), 160'ı erkektir (%39.4). Araştırmanın katılımcı grubu fakülte türüne göre incelendiğinde en çok katılımcının eğitim fakültesinden (%37.2) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, katılımcılar sınıf düzeylerine

göre incelendiğinde ise en çok lisans dördüncü sınıflardan katılım olduğu saptanmıştır (%37.7). Araştırmaya katılan bireylerin yaşları 18 ile 33 aralığında ($\bar{x} = 21.36$, $ss = 1.99$) değişmektedir. Buna göre araştırmaya katılan bireylerin yaşadıkları romantik ilişki süresinin ortalaması 16.17 ay iken standart sapma değeri 18.38'dir.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Demografik Bilgi Formu

Demografik bilgi formu, katılımcıların cinsiyet, yaş, şehir, fakülte ve devam eden ya da biten flört ilişkisinin süresi gibi demografik bilgilerinin yer aldığı maddeleri barındırmaktadır.

2.3.2. Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği (PFŞÖ)

Bu araştırmada, Ureña ve diğerleri (2014) tarafından geliştirilen PFŞÖ Türkçeye uyarlanmıştır. PFŞÖ'nün amacı, flört ilişkisi içindeki bireylerin psikolojik şiddet uygulama ve maruz kalma düzeylerini ölçmektir. Ölçek, her biri 13 maddeden oluşan Mağduriyet ve Saldırganlık formlarından oluşmaktadır. Her iki form da aynı maddeleri içermekle birlikte formların yönergeleri farklılık göstermektedir. Mağduriyet Formu için katılımcılardan "şu andaki veya eski partnerinizin size karşı (o bana) davranışını" değerlendirmeleri istenirken, Saldırganlık Formu için katılımcılardan "şu andaki ya da eski partnerinize karşı (ben ona) davranışlarınızı" değerlendirmeleri istenmiştir. PFŞÖ, psikolojik flört şiddetinin açık ve üstü örtülü bir şekilde ortaya koyulduğu maddeleri içermektedir. Açık psikolojik şiddet, hakimiyet kurma (tek taraflı olarak yasaklar veya kurallar koymak), kayıtsızlık (ihtiyacı olduğunda destek olmama ve kayıtsız kalma), takip etme (partnerin mahremiyetini ihlal etmek) ve itibarsızlaştırma (başkalarının yanında veya özel olarak eleştirmek) olarak tanımlanmıştır. Üstü örtülü psikolojik flört şiddeti ise hafife alma (partnerin kapasitesini hafife almak), önemsememe (partnerin yapmak istediği şeyden hoşlanmadığını göstermek) ve izole etme (partneri arkadaşlarından ve ailesinden izole etmek) olarak tanımlanmaktadır. Ölçek maddeleri 5'li Likert tipi ("0 = Hiçbir Zaman", "1 = Nadiren", "2 = Bazen", "3= Birçok Kez", "4 = Her Zaman") gösterge çizelgesi üzerinden işaretlenmesi istenmektedir. Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır.

Ölçeğin geliştirilmesi kapsamında gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizi sonucuna göre maddelerin toplam açıklanan varyansı %38'dir. Maddelerin çoğu .40'ın üzerinde değerler almıştır. Geliştirme çalışması kapsamında gerçekleştirilen güvenilirlik analizi, Mağduriyet Formuna ilişkin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısının .88, Saldırganlık Formuna ilişkin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısının ise .85 ve toplamda .92 olduğunu göstermiştir. Ölçeğin yapı geçerliği kapsamında gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonucunda iki formlu yapının elde edilen veriler ile doğrulandığı görülmektedir ($\chi^2/sd = 2.03$, $p < .05$, CFI = .99, GFI = .99, TLI = .99, RMSEA = .06, RMR = .05 ve ECVI = .08). Ölçeğin örnek maddelerine Ek 1'de yer verilmektedir.

2.3.3. Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği (CTS 2)

CTS 2, Straus (1979) tarafından flört ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin şiddet ve yaralanma durumlarını incelemek üzere geliştirilmiş, Straus ve arkadaşları (1996) tarafından revize edilmiş ve Aba ve Kulakaç (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, 78 maddeden ve 5 alt ölçekten (uzlaşma, psikolojik şiddet, fiziksel şiddet, cinsel şiddet ve yaralanma) oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin 8'li Likert tipi gösterge çizelgesi üzerinden işaretlenmesi istenmektedir. Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır.

Bu çalışmada, CTS 2'nin psikolojik şiddet alt ölçeği, PFŞÖ'nün mağduriyet ve saldırganlık formlarının ölçüt geçerliğini inceleyebilmek amacıyla kullanılmıştır. Psikolojik şiddet alt ölçeği 16 maddeden oluşmaktadır. Uyarlama çalışmasında Cronbach Alfa iç tutarlık

katsayısının psikolojik şiddet alt ölçeği için .85 olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın verilerinden elde edilen Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı da .85 olarak bulunmuştur.

2.4. Süreç

Psikolojik Flört Şiddeti ölçeğinin Türk kültüründe psikometrik niteliklerinin incelenmesi süreci ölçeğin dilsel eşdeğerliğinin incelenmesiyle başlamıştır. İlk olarak, ölçek maddeleri Hambleton ve Patsula'nın (1999) kültürlerarası ölçek uyarlama kılavuzunda önerdiği ileri ve geri çeviri yöntemleri kullanılarak Türkçe'ye çevrilmiştir. Ölçek maddelerinin çevirisi, Türkçe ve İngilizce dillerine hakim psikoloji/PDR, ölçme ve değerlendirme ve dil alanlarında uzman beş kişilik bir akademisyen grubu tarafından yürütülmüştür. Ölçeğin ilk Türkçe formunun çeviri tutarlılığını incelemek adına maddeler Türkçe'den İngilizce uzman ekibi tarafından bağımsız olarak yeniden çevrilmiş ve anlam, akıcılık ve dil bilgisi açısından tutarlılığına dair görüşler alınmıştır. Elde edilen geribildirimlerin ardından ölçek kaynak dilden hedef dil olan Türkçe'ye yeniden çevrilmiştir. Son adımda, uzman panel değerlendirmeleri ölçeğin nihai Türkçe formu üzerinde ortak bir uzlaşmaya varmıştır. Uzman panel değerlendirmesinin tamamlanmasının ardından anlaşılabilirlik, akıcılık ve grammer gibi kriterler açısından Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nin Türkçe formu hedef örneklem olan 10 Türk üniversite öğrencisiyle paylaşılmıştır. Hedef örneklemden alınan pilot çalışma geribildirimlerinin ardından ölçeğin Türkçe formuna nihai hali verilmiştir.

Ölçeğin Türkçe formuna dair psikometrik niteliklerinin incelenmesi için online bir platform üzerinden araştırma verileri elde edilmiştir. Katılımcılar araştırmaya dahil olmadan önce çalışmaya dair aydınlatma metnini okuyarak gönüllülük ve gizliliğe dair bilgileri onaylamışlardır. Veri toplama araçlarının tamamlanması yaklaşık olarak on dakika kaydedilmiştir. Çalışmanın veri toplama süreci 2022 yılının güz döneminde tamamlanmıştır. Çalışmanın etik kurul izni araştırmacıların çalıştıkları devlet üniversitesinden alınmıştır (Etik kurul onay numarası: 2022/11.23). Araştırma sürecinde veri toplama araçlarının hazırlanması, verilerin toplanması, analiz edilmesi ve raporlanması sürecinde Helsinki İnsan Hakları Bildirgesi takip edilerek yürütülmüştür.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analiz edilmesi birkaç adımda tamamlanmıştır. İlk olarak verilerin analizlere uygunluğu incelenmiştir. Bunun için sırasıyla kayıp değerler, uç değerler ve normallik varsayımları incelenmiştir (Çokluk vd., 2018; Tabachnick & Fidell, 2013). Bu bağlamda ölçek maddelerine ilişkin tek yönlü uçdeğerler Z standart puanı ve kutu-çizgi grafikleri yoluyla incelenmiştir. Çok yönlü uçdeğerler ise Mahalanobis Uzaklık Değeriyle belirlenmiştir. Ölçek maddelerine ilişkin normal dağılım incelemeleri çarpıklık-basıklık katsayısı ve histogram grafiği yoluyla incelenmiştir (Hair vd., 2014; Harrington, 2009; Pallant, 2005). İkinci olarak PFŞÖ'nün geçerlik ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik analizleri bağlamında Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısına ek olarak Omega McDonald's katsayısı hesaplanmış ve ölçek maddelerinin ölçek toplam puanlarıyla olan ikili korelasyonları incelenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analiziyle incelenmiştir. PFŞÖ'nün iki formunun ölçüt değişkenle ilişkisi Pearson Korelasyon Testiyle incelenmiştir. Son olarak, araştırma verilerinin analiz edilmesinde SPSS IBM ve Rstudio programı kullanılmıştır. DFA için semTools (Jorgensen vd., 2021) ve lavaan (Rosseel, 2012) paketleri kullanılmıştır.

BULGULAR

3.1. Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'ne İlişkin Betimleyici İstatistikler

Tablo 2'de veri toplama aracının maddelerine ilişkin ortalama, standart sapma ve çarpıklık-basıklık katsayısı gibi temel istatistikler sunulmuştur.

Tablo 2

PFŞÖ Maddelerine İlişkin Temel İstatistikler

Maddeler	n	$\bar{x} \pm ss$		Çarpıklık		Basıklık	
		Mağduriyet	Saldırganlık	Mağduriyet	Saldırganlık	Mağduriyet	Saldırganlık
M1	406	1.72 ± .93	1.56 ± .76	1.12	1.18	.37	.58
M2	406	1.78 ± .90	1.58 ± .78	1.07	1.39	.74	1.87
M3	406	1.85 ± .83	1.61 ± .76	.80	1.16	.36	1.05
M4	406	1.52 ± .83	1.30 ± .62	1.55	2.20	1.56	4.72
M5	406	1.80 ± .91	1.61 ± .81	.97	1.15	.35	.63
M6	406	1.27 ± .60	1.20 ± .53	2.20	2.74	4.09	7.35
M7	406	1.26 ± .58	1.12 ± .32	2.49	2.37	6.48	3.65
M8	406	1.32 ± .64	1.32 ± .67	2.17	2.24	4.39	4.60
M9	406	1.21 ± .49	1.25 ± .58	2.35	2.52	4.77	6.33
M10	406	1.41 ± .78	1.27 ± .60	1.98	2.33	3.34	5.17
M11	406	1.53 ± .84	1.53 ± .83	1.59	1.68	1.94	2.55
M12	406	1.24 ± .55	1.19 ± .49	2.21	2.87	3.77	8.63
M13	406	1.27 ± .62	1.23 ± .56	2.50	2.39	6.05	4.86

Tablo 2'de sunulan PFŞÖ maddelerinin betimleyici istatistikleri incelendiğinde Mağduriyet Formu için M3'ün, Saldırganlık Formu için ise M3 ve M5'in en yüksek ortalamaya sahip maddeler olduğu görülmektedir. Buna karşılık ölçek maddelerine arasında en düşük ortalamalar incelendiğinde Mağduriyet Formunda M9, Saldırganlık Formunda ise M7'nin en düşük ortalamaya sahip madde olduğu görülmektedir.

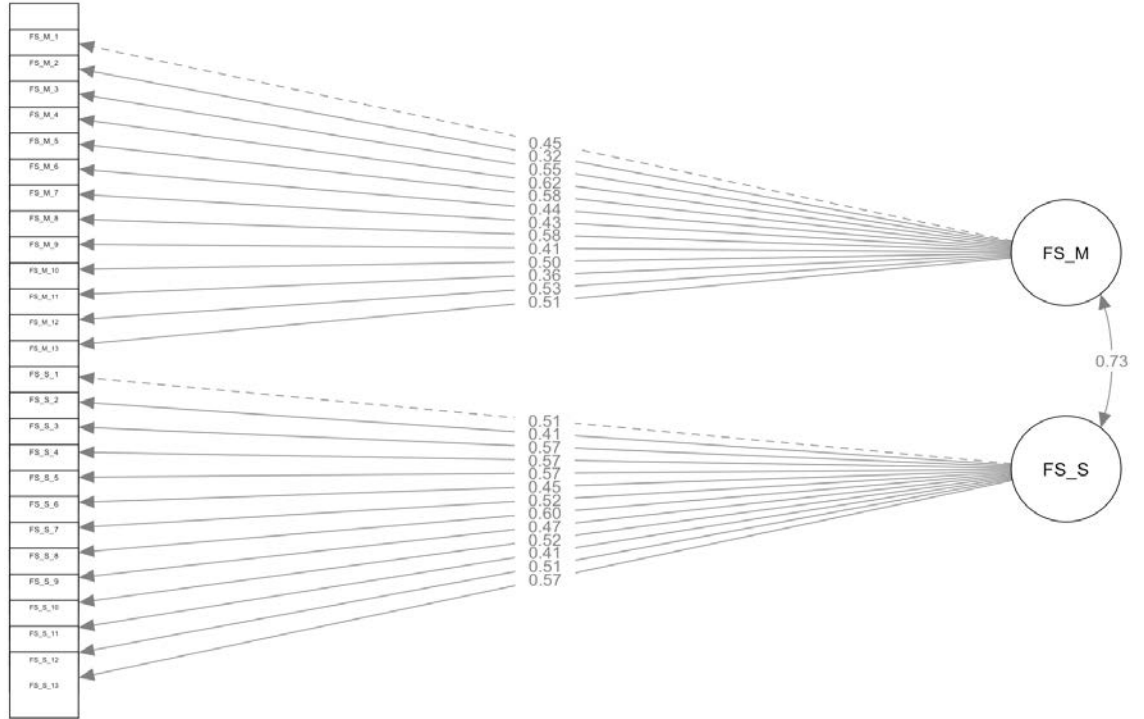
Ölçek maddelerinin normal dağılımına ilişkin alınan çarpıklık ve basıklık katsayıları değerleri incelendiğinde hem Mağduriyet Formu hem Saldırganlık Formu maddelerinin ± 1 aralığında (Hair vd., 2014; Harrington, 2009; Pallant, 2005) olmadığı belirlenmiştir. Bu bağlamda DFA analizinin normal dağılıma uymayan örneklerde kullanılan DWLS (diagonally weighted least squares) kestirim yöntemiyle gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. DWLS yönteminin normal dağılımdan sapan maddelere sahip yapılarda daha nitelik kestirimler yapabildiği bilinmektedir (Kline, 2015; Mindrila, 2010; Schumacker & Beyerlein, 2000).

3.2. Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nin Geçerliğine İlişkin Bulgular

PFŞÖ'nün Türk kültüründe orijinal ölçeğe benzer bir yapıda olup olmadığının belirlenebilmesi için DFA gerçekleştirilmiştir. Şekil 1'de ölçek maddelerinin psikolojik flört şiddeti faktörüne yönelik katsayılarına yer verilmiştir.

Şekil 1

Doğrulamalı Faktör Analizi Bulguları

Şekilde 1’de iki formulu psikolojik flört şiddeti yapısına ilişkin mağduriyet ve saldırganlık boyutlarına dair model yol katsayıları verilmiştir. Model katsayıları olarak standardize edilmiş katsayılar rapor edilmiştir. Ölçeğin hem mağduriyet hem de saldırganlık formları için ölçek maddelerinin tamamının anlamlı olarak çalıştığı görülmüştür. Tüm maddelere ilişkin z değerlerinin faktörlere anlamlı katkıları sunulduğuna işaret ettiği görülmüştür (Bknz: Ek 2).

Alanyazın incelendiğinde DFA sonuçlarının değerlendirilmesinde birçok uyum iyiliği değerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu çalışmada kullanılan uyum iyiliği ölçüt değerleri ve önerilen model için uyum iyiliği değerleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3

Doğrulamalı Faktör Analizi Uyum İyiliği Ölçüt Değerleri ve Önerilen Model İçin Uyum İyiliği Değerleri

Uyum iyiliği indeksleri	Mükemmel	Kabul edilebilir	Tahmin edilen model
χ^2/df ¹	≤ 3	≤ 5	1.46
RMSEA ²	$\leq .05$	$\leq .08$.03
SRMR ²	$\leq .05$	$\leq .08$.07
CFI ³	$\geq .95$	$\geq .90$.96
TLI ³	$\geq .95$	$\geq .90$.96
GFI ³	$\geq .95$	$\geq .90$.93
AGFI ³	$\geq .95$	$\geq .90$.92

Not. ¹ = Kline (2015), ² = Browne ve Cudeck (1993), ³ = Baumgartner ve Homburg (1996); Byrene (2010); Marsh ve diğerleri (2006); Sümer (2000).

PFŞÖ'nün yapı geçerliğini inceleme amacıyla gerçekleştirilen DFA sonucunda elde edilen bulgular şu şekildedir: İlk olarak, PFŞÖ yapısına ilişkin ki kare/serbestlik derecesinin anlamlı olduğu gözlemlenmiştir ($\chi^2/sd = 1.46, p < .05$). Bununla birlikte, model uyum iyiliği indekslerinin kabul edilebilir veya mükemmel düzeyde olması, modelin veriye uyumunun yüksek olduğunu göstermektedir ($CFI = .96, GFI = .93, TLI = .96, AGFI = .92, SRMR = .07$ ve $RMSEA = .03$). Bu bağlamda ölçeğin Türk kültüründe üniversite öğrencilerine uygulanabileceğine ilişkin kanıt elde edilmiştir.

3.3. Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Bu bölümde Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'ne ilişkin güvenirlilik analizlerine dair bilgiler sunulmuştur. Bulgulara Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4

Güvenirlilik Analizine Dair Bulgular

Form	Cronbach's Alfa Katsayısı	Omega McDonald's Katsayısı
Mağduriyet Formu	.80	.81
Saldırganlık Formu	.81	.83

Tablo 4 incelendiğinde ölçeğin Mağduriyet Formu için Cronbach Alfa katsayısı .80 olarak hesaplanırken Omega McDonald's Katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır. Bununla birlikte, ölçeğin Saldırganlık Formu için iç tutarlık katsayısı .81 olarak hesaplanmış iken Omega McDonald's katsayısı .83 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlilik analizi iç tutarlık katsayıları .70'in üzerinde olmasından dolayı (Fraenkel vd., 2012) ölçeğin her iki formunun da Türk kültüründe güvenilir olduğuna dair kanıt elde edildiği söylenebilir.

3.4. Ölçüt Bağımlı Geçerlik İncelemeleri

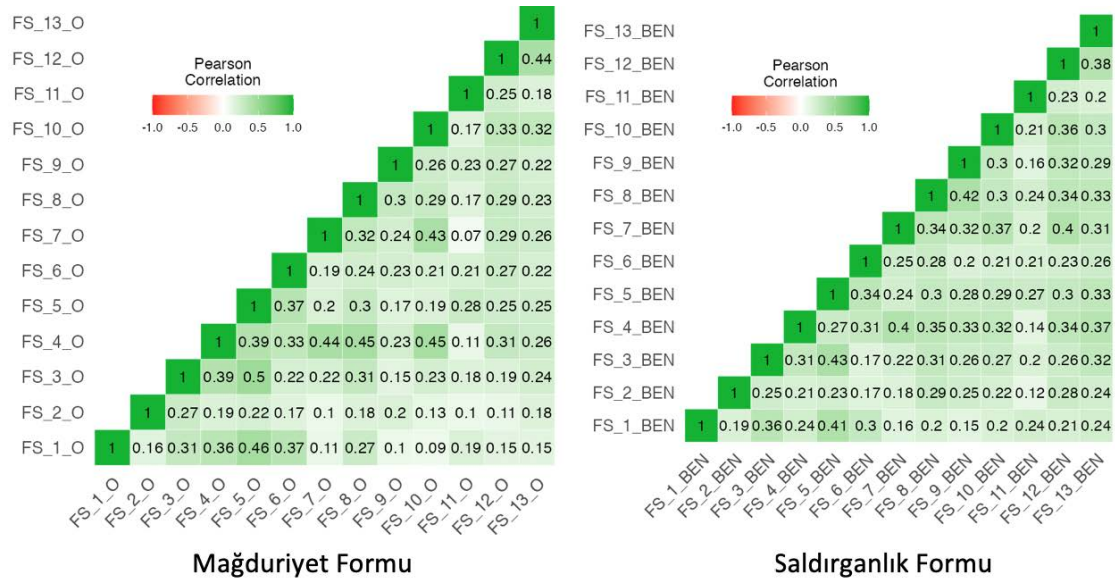
PFŞÖ'nün ölçüt bağımlı geçerlik incelemeleri için benzer bir yapıyı ölçen ve geçmişte Türk kültüründe geçerlik güvenirlilik çalışmaları yapılmış olan Çatışma Çözümüne Yaklaşım Ölçeğinin (Aba & Kulakaç, 2016) Psikolojik Şiddet alt boyutu kullanılmıştır. İki değişken arasındaki ilişkiler Pearson Korelasyon Testi kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçüt değişken olarak alınan ölçeğin psikolojik şiddet alt boyutu, hem Mağduriyet Formu ($r = .45, p < .05$) hem de Saldırganlık Formu ($r = .38, p < .05$) ile pozitif yönde anlamlı olarak ilişkilidir. Bu bağlamda, PFŞÖ'nün geçmişte benzer bir yapıyı ölçen Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıyla benzer özellikleri ölçebildiğine dair kanıtlar elde edildiği söylenebilir.

3.5. Madde-Toplam Test Korelasyonları

Bu bölümde ölçeğin hem mağduriyet hem de saldırganlık formları için maddeler arasındaki korelasyonlar ısı haritası (heatmap) yoluyla resmedilmiştir. Bulgular Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2

Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği Maddelerine İlişkin Isı Haritaları

Şekil 2’de Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği’ne yönelik ısı haritaları sunulmuştur. Isı haritası şekillerinde artan yeşil tonlar maddeler arasındaki artan pozitif ilişkileri temsil eder iken artan kırmızı tonlar ise maddeler arasındaki artan negatif ilişkileri temsil etmektedir. Bu bağlamda ölçeğin hem mağduriyet formu hem de saldırganlık formu için maddeler arasında pozitif yönde ilişkilerin olduğu görülmektedir. Bu bağlamda ölçekte bulunan maddelerin birbirleriyle aynı yönde çalıştığına dair ek bir kanıt elde edildiği ifade edilebilir. Ölçek maddelerinin aynı doğrultuda benzer bir amaca hizmet edip etmediklerinin incelenmesi için madde-toplam test korelasyonları incelenmiştir. Ölçeğin hem Mağduriyet Formu hem de Saldırganlık Formu için ölçek maddelerinin tamamı ölçek toplam puanıyla pozitif yönde anlamlı olarak ilişkili olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte, ölçeğin Mağduriyet Formu için maddelerin ölçeğin toplam puanıyla ikili korelasyonları .40 ila .66 aralığında değişmektedir. Ölçeğin Saldırganlık Formu için ise maddelerin ölçeğin toplam puanıyla ikili korelasyonları .43 ila .64 aralığında değiştiği görülmektedir. Bu bağlamda ölçek maddelerinin ölçeğin toplam yapısıyla benzer özellikler taşıdığına dair kanıt elde edildiği ifade edilebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Psikolojik flört şiddeti, dünyada ve Türkiye’de bireylerin fiziksel ve ruhsal sağlıklarını önemli ölçüde etkileyen bir sorun olarak yaşanmaktadır. Bu çalışma kapsamında, üniversite öğrencilerinin psikolojik flört şiddeti mağduriyet ve saldırganlık boyutlarını ölçen kısa bir ölçme aracının Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak veriler analiz edilmiş ve bulgular, PFŞÖ’nün geçerliğini ve güvenilirliğini ortaya koymuştur.

PFŞÖ’nün yapı geçerliğini incelemek amacıyla DFA gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen DFA, PFŞÖ’nün iki form (mağduriyet ve saldırganlık) için tek faktörlü bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Ek olarak, DFA sonucunda elde edilen madde faktör yüklerinin en düşük .32 olduğu görülmektedir. Faktör yükü, maddelerin faktör ile olan ilişkisini ortaya koymaktadır ve .30’dan büyük değerler maddenin kabul edilebilir olduğuna işaret etmektedir (Büyüköztürk, 2002). Bu durum tüm maddelerin psikolojik flört şiddeti yapısına istatistiksel olarak anlamlı şekilde katkı sunduğunu göstermektedir. DFA sonucu elde edilen model uyum iyiliği değerleri, orijinal ölçekteki yapının Türk kültüründe de doğrulandığını

göstermektedir. Dolayısıyla Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği Türkçe versiyonunun Ureña ve diğerleri (2014) tarafından hazırlanan orijinal ölçeğin yapısını desteklediği sonucuna varılabilir.

DFA sonucunda elde edilen bulguların yer aldığı Şekil 1 incelendiğinde, ölçeği oluşturan Mağduriyet ve Saldırganlık formları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Bu ilişkinin korelasyon katsayısı .73 olarak hesaplanmıştır. Bu bulgu, alanyazında sıklıkla vurgulanan flört şiddeti uygulama ve maruz kalma arasındaki karşılıklı ilişki ile uyumludur (Orpinas vd., 2012; Toplu Demirtaş vd., 2013; Toplu Demirtaş & Hatipoğlu Sümer, 2022). Bu bulgu, Türk kültüründe de psikolojik şiddete maruz kalma ve psikolojik flört şiddeti uygulama arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Her iki boyutun da ölçüldüğü PFŞÖ, flört şiddeti fenomeninin karşılıklı ilişkisinin göz ardı edilmemesi açısından önemlidir ve bu ilişkiyi incelemek isteyen araştırmacılar için faydalı bir araçtır.

Bu çalışmada, PFŞÖ'nün güvenilirliği, Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı, Omega McDonald's katsayısı ve madde-toplam puan korelasyonları kullanılarak değerlendirilmiştir. Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı, bir ölçeğin maddelerinin ne kadar tutarlı bir şekilde aynı kavramı ölçtüğünü gösterir. Genel kabul görmüş bir kriter olarak, Cronbach Alfa katsayısının .70 ve üzeri olması, ölçeğin iç tutarlılığının yeterli düzeyde olduğunu gösterir (Fraenkel vd., 2012). PFŞÖ'nün her iki formunda da Cronbach Alfa katsayısı en az .80 olarak bulunmuştur (sırasıyla Mağduriyet Formu için .80 ve Saldırganlık Formu için .81). Bu sonuçlar, PFŞÖ'nün her iki formunun da iç tutarlılığının yüksek olduğunu ve maddelerin ölçeğin genel puanı ile tutarlı bir şekilde ilişkili olduğunu göstermektedir. Omega McDonald's katsayısı, yapısal güvenilirliği (construct reliability) ölçmek için kullanılan bir yöntemdir ve doğrulayıcı faktör analizi sonucu elde edilir (Yurdugül, 2006). Bu katsayı, ölçeğin maddelerinin farklı alt boyutları ne kadar iyi ölçtüğünü ve bu alt boyutların genel puanla ne kadar ilişkilendiğini değerlendirir. PFŞÖ'nün her iki formunda da Omega McDonald's katsayısı en az .81 olarak bulunmuştur (sırasıyla Mağduriyet Formu için .81 ve Saldırganlık Formu için .83). Bu sonuçlar, PFŞÖ'nün her iki formunun da yapısal güvenirliliğinin yüksek olduğunu ve maddelerin ölçeğin temel kavramlarını (mağduriyet ve saldırganlık) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Madde-toplam puan korelasyonları, her bir maddenin ölçeğin toplam puanı ile ne kadar ilişkilendiğini gösterir. Madde-toplam puan korelasyonlarının .30 ve daha üstünde olması da maddelerin iyi düzeyde ayırıcılık gösterdiğine kanıt olarak gösterilebilmektedir (Büyüköztürk, 2007). PFŞÖ'nün her iki formunda da ölçek maddelerinin toplam puan ile en az .40 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı ilişkisi bulunmaktadır. Bu sonuçlar, PFŞÖ'nün her iki formunun da maddelerinin ölçeğin toplam puanına anlamlı katkıda bulunduğunu göstermektedir. Madde toplam puanı güvenilirlik analizi kapsamında olmakla birlikte aynı zamanda geçerlik göstergesi olarak kabul edilmekte ve ölçeğin yapı geçerliğini yansıtmaktadır (Tavşancıl, 2002). Bu açıklamalar PFŞÖ'nün hem iç tutarlılığının hem de yapısal güvenirliliğinin yüksek olduğunu ve ölçeğin psikolojik flört şiddeti düzeyini tutarlı ve doğru bir şekilde ölçebildiğini göstermektedir.

PFŞÖ, psikolojik flört şiddetini saldırganlık ve mağduriyet boyutları ile birlikte değerlendiren yeni bir ölçüm aracıdır. Bu yönüyle PFŞÖ, psikolojik şiddetin farklı boyutlarını içeren diğer ölçeklerden ayrılmaktadır. Örneğin, Civan Gökkaya'nın (2022) Flört Şiddeti Ölçeği sadece flört şiddeti uygulamayı, Kılınçer ve Dost'un (2013) Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği ve Cankardaş Nalbantçılar'ın (2018) Yakın İlişkilerde Psikolojik Şiddet Ölçeği ise sadece psikolojik şiddete maruz kalmayı ölçmektedir. Vatandaşlar ve Hatipoğlu Sümer'in (2019) Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği ise yalnızca evli bireylerin maruz kaldığı psikolojik şiddet değerlendirmektedir. PFŞÖ'nün bir diğer önemli özelliği ise 13 maddelik iki formdan oluşmasıdır. Bu sayede PFŞÖ, Toplu Demirtaş ve diğerlerinin (2018) 56 maddeden oluşan Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği ile kıyaslandığında araştırmacılara ekonomiklik sağlamaktadır. Ayrıca, PFŞÖ'nün kısa olması, uygulamasını ve puanlamasını da kolaylaştırmaktadır.

Bu araştırmaya ilişkin bazı sınırlılıkların olduğunu vurgulamak önemlidir. İlk olarak, bu çalışmanın katılımcı grubu, orijinal ölçekle benzer bir şekilde üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu nedenle, araştırma bulgularının bu grup dışındaki popülasyonlara genelleme yapılması önerilmez. İkinci olarak, bu çalışma da diğer birçok sosyal bilim araştırmasında olduğu gibi katılımcı grup içinde cinsiyet dengesizliği göstermektedir. Son olarak, örneklem büyüklüğünün küçük olması nedeniyle cinsiyete yönelik ayrı analizler yapılamamıştır. Gelecekteki çalışmalarda cinsiyet dengesizliğini azaltmak amacıyla çeşitli düzenlemeler yapılabilir. Tüm bu sınırlılıklara rağmen, PFSÖ Türkçe Formu, Türkiye'deki ruh sağlığı profesyonellerine, psikolojik flört şiddeti mağdurlarını ve saldırganlarını tanıma ve müdahale etme konusunda yardımcı olacaktır.

Üniversite öğrencilerinde psikolojik flört şiddetini inceleyen bu çalışma, geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış bir ölçeğin Türk kültüründeki kullanılabilirliğini göstermektedir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda psikolojik flört şiddetinin çeşitli örneklemelerde düzeyinin incelenmesi ve kültürler arası karşılaştırmalar yapılarak psikolojik flört şiddetinin yapısının daha detaylı incelenmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aba, Y. A., & Kulakaç, Ö. (2016). Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Medical Journal of Bakırköy*, 12(1), 33-43. <http://dx.doi.org/10.5350/BTDMJB201612106>
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.4699>
- Baumgartner, H. & Homburg, C. (1996). Applications of structural equation modeling in marketing and consumer research: A review. *International Journal of Research in Marketing*, 13(2), 139-161. [https://doi.org/10.1016/0167-8116\(95\)00038-0](https://doi.org/10.1016/0167-8116(95)00038-0)
- Browne, M. W. & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 136-162). Sage.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with Amos: Basic concepts, applications, and programming* (2nd ed.). Taylor and Francis Group.
- Cankardaş Nalbantçılar, S. (2018). *Yakın ilişkide psikolojik şiddet deneyimi ile travmatik stres belirtileri arasında peritratmatik sıkıntı ve kontrol kaybı ile posttravmatik duyguların aracı rolü*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. İstanbul Arel Üniversitesi.
- Civan Gökkaya, S. (2022). Flört Şiddeti Ölçeği'nin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması . *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 197-222. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.1032755>
- Çakır Koçak, Y. & Öztürk Can, H. (2019). Flört şiddeti: Tanımı, sınıflaması ve değerlendirmesi. F. Özbaşaran (Ed.), *Toplumsal Cinsiyet ve Kadın* içinde (s. 43-53). Türkiye Klinikleri.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları* (4. Baskı). Pegem Akademi.

- Donat Bacıoğlu, S. (2022). Şiddet: Flört şiddeti. A. Özdemir & D. B. Örnek (Editörler), *Yakın ilişkileri anlamak: Romantik ilişkilerin doğası içinde* (s. 241-260). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2006). *How to design and evaluate research in education* (6th ed.). McGraw-Hill.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014) *Multivariate data analysis* (7th ed.) Pearson Education.
- Hambleton, R.K. and Patsula, L. (1999). Increasing the validity of adapted tests: myths to be avoided and guidelines for improving test adaptation practices. *Journal of Applied Testing Technology, 1*, 1-16.
- Harrington, D. (2009). *Confirmatory factor analysis*. Oxford University Press.
- Hayes, A. F. (2018). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach (Methodology in the social sciences)* (2nd ed.). The Guilford Press.
- Jackson, D. L., Voth, J., & Frey, M. P. (2013). A note on sample size and solution propriety for confirmatory factor analytic models. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal, 20*(1), 86-97.
- Jorgensen, T. D., Pornprasertmanit, S., Schoemann, A. M., & Rosseel, Y. (2022). semTools: Useful tools for structural equation modeling. R package version 0.5-6.
- Karatay, M., Karatay, G., Gürarşlan Bař, N. & Bař, K. (2018). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 27*(1), 62-71.
- Kaya, Ö. S. (2020). Romantik ilişkilerde sorun çözme becerileriyle ilişkili faktörler: Yaşam doyumu ve diğerkâmlığın yordayıcı etkisi. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi, 3*(1), 33-56.
- Kılınçer, A. S. & Dost, M. T. (2013). Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Eđitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 4*(1), 15– 32.
- Kline, R. B. (2015). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). Guilford Press.
- Marsh, H. W., Hau, K. T., Artelt, C., Baumert, J., & Peschar, J. L. (2006). OECD's brief self-report measure of educational psychology's most useful affective constructs: Cross-cultural, psychometric comparisons across 25 countries. *International Journal of Testing, 6*(4), 311- 360. https://doi.org/10.1207/s15327574ijt0604_1
- Marshall, L. (1999). Effects of men's subtle and overt psychological abuse on Low-Income women. *Violence & Victims, 14*(1), 69–88. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.14.1.69>
- Mindrila, D. (2010) Maximum likelihood (ML) and diagonally weighted least squares (DWLS) estimation procedures: A Comparison of Estimation bias with ordinal and multivariate non-normal data. *International Journal of Digital Society, 1*(1), 60-66. <https://doi.org/10.20533/ijds.2040.2570.2010.0010>
- Murphy, C. M., & Hoover, S. A. (1999). Measuring emotional abuse in dating relationships as a multifactorial construct. *Violence and victims, 14*(1), 39–53.

- Murray, C. E., & Kardatzke, K. N. (2007). Dating violence among college students: Key issues for college counselors. *Journal of College Counseling, 10*(1), 79–89. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2007.tb00008.x>
- Myers, N. D., Ahn, S., & Jin, Y. (2011). Sample size and power estimates for a confirmatory factor analytic model in exercise and sport: A Monte Carlo approach. *Research quarterly for exercise and sport, 82*(3), 412-423.
- Orpinas, P., Nahapetyan, L., Song, X., McNicholas, C. I., & Reeves, P. M. (2012). Psychological Dating Violence Perpetration and Victimization: Trajectories From Middle to High School. *Aggressive Behavior, 38*(6), 510–520. <https://doi.org/10.1002/ab.21441>
- Öngün, E., & Ünsal, G. (2018). Üniversite yaşamında yakın ilişkiler ve istismar. *Journal of Academic Research in Nursing-JAREN, 4*(1), 52-58. <http://dx.doi.org/10.5222/jaren.2018.052>
- Pallant, J. (2005) *SPSS survival guide: A Step by step guide to data analysis using SPSS for Windows* (3rd ed.). Open University Press.
- Rosseel, Y. (2012). lavaan: An R Package for Structural Equation Modeling. *Journal of Statistical Software, 48*(2), 1-36. <https://doi.org/10.18637/jss.v048.i02>
- Rubio-Garay, F., López-González, M. A., Carrasco, M. Á., & Amor, P. J. (2017). The prevalence of dating violence: A systematic review. *Papeles Del Psicólogo, 38*(2), 135–147. <https://doi.org/10.23923/pap.psicol2017.2831>
- Schumacker, R. E., & Beyerlein, S. T. (2000). Confirmatory factor analysis with different correlation types and estimation methods. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal, 7*(4), 629–636. https://doi.org/10.1207/S15328007SEM0704_6
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L., & Bell, K. M. (2008). A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Aggression and Violent Behavior, 13*(3), 185–194. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2008.03.003>
- Stonard, K. E., Bowen, E., Lawrence, T. R., Price, S. A. (2014). The relevance of technology to the nature, prevalence and impact of adolescent dating violence and abuse: A research synthesis. *Aggression and Violent Behavior, 19*, 390–417. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2014.06.005>
- Straus, M. A. (1979). Measuring intrafamily conflict and violence: The conflict tactics (CT) scales. *Journal of Marriage and Family, 41*(1), 75-88. <https://doi.org/10.2307/351733>
- Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S., & Sugarman, D. B. (1996). The revised Conflict Tactics Scales (CTS2): Development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues, 17*(3), 283–316. <https://doi.org/10.1177/019251396017003001>
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri. *Türk Psikoloji Yazıları, 3*(6), 49-74.
- Sünetçi, B., Say, A., Gümüştepe, B., Enginkaya, B., Yıldızdoğan, Ç., & Yalçın, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti algıları üzerine bir araştırma. *Ufuk Ötesi Bilim Dergisi, 16*(1), 56-83.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Tavşancıl, E. (2002) *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Nobel Yayınları.

- Toplu Demirtaş, E., & Hatipoğlu Sümer, Z. (2022). Psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetini ölçmek: Beliren yetişkinlerin flört şiddeti yaşantıları. *Humanistic Perspective*, 4(2), 408-432. <https://doi.org/10.47793/hp.1079451>
- Toplu Demirtaş, E., Hatipoğlu Sümer, Z., & White, J. W. (2013). The relation between dating violence victimization and commitment among Turkish college women: Does the Investment Model matter? *International Journal of Conflict and Violence*, 7(2), 203-215. <https://doi.org/10.4119/UNIBI/IJCV.321>
- Toplu Demirtaş, E., Sümer, Z., & Murphy, C. M. (2018). Turkish version of the Multidimensional Measure of Emotional Abuse: Preliminary psychometrics in college students. *Violence and Victims*, 33(2), 275–295. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.v33.i2.087>
- Türk, B., Hamzaoğlu, N., & Yayak, A. (2020). Flört şiddeti üzerine bir inceleme. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 17(1), 73-81. <https://doi.org/10.5336/forensic.2019-70929>
- Ureña, J., Romera, E.M., Casas, J. A., c, Viejo, C., & Ortega-Ruiz, R. (2015). Psychometrics properties of Psychological Dating Violence Questionnaire: A study with young couples. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 15, 52-60. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijchp.2014.07.002>
- Vatandaşlar, S. E. & Hatipoğlu Sümer, Z. (2019). Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğinin (Psychological Maltreatment of Women Inventory) Türk kültürüne uyarlanması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 9(53), 341-371.
- Watkins, D. (1989). The role of confirmatory factor analysis in cross-cultural research. *International Journal of Psychology*, 24(6), 685–701. <https://doi.org/10.1080/00207598908247839>
- World Health Organization. (2002). *World report on violence and health*. World Health Organization.
- Yurdugül, H. (2006). Paralel, eşdeğer ve konjenerik ölçmelerde güvenilirlik katsayılarının karşılaştırılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(1), 15-37.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Dating is a type of relationship in which two individuals develop emotional, romantic, and/or sexual intimacy beyond friendship, but are not in a committed relationship such as marriage or engagement (Murray & Kardatzke, 2007). It is especially considered an important phase of identity exploration and transition to adult roles for individuals aged 16-24 (Arnett, 2000; Karatay et al., 2018; Sünetçi et al., 2016). While dating relationships hold an important place in individuals' lives, the risk of violence in these relationships should not be overlooked. This phenomenon, referred to as "dating violence" in the literature, is explained as the intentionally harmful behaviors and attitudes of one partner towards the other (or mutually) (Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; Rubio-Garay et al., 2013).

Dating violence, like other forms of violence, can occur in various ways. The World Health Organization has classified dating violence as physical, sexual, and psychological violence (World Health Organization, 2002). Psychological dating violence stands out among these categories as it can accompany all other forms of violence, but it can also be seen on its

own (Donat Bacıoğlu, 2022). Psychological dating violence manifests itself through attitudes such as disrespect, verbal aggression, excessive jealousy, humiliation, and controlling behaviors aimed at undermining the partner's dignity (Ureña et al., 2014). Although these behaviors may not be visible, they can damage the bonds in the relationship and even lead to physical or sexual violence. It is important to use a scale that specifically measures psychological dating violence in order not to neglect this type of violence that can have harmful consequences and can be applied independently of other forms of dating violence.

In Türkiye, there are various scales and sub-dimensions with validity and reliability studies completed to evaluate individuals who are both perpetrators and victims of psychological dating violence. One of these scales is The Revised Conflict Tactics Scale (Aba & Kulakaç, 2016). However, the limitations of this scale include its failure to cover the restrictive behaviors and elements of public humiliation that form the basis of psychological dating violence, and the non-use of factor analysis to determine its construct validity. The Multidimensional Measure of Emotional Abuse, adapted into Turkish by Toplu Demirtaş and others (2018), is another scale used in the assessment of psychological dating violence. The goodness-of-fit indices of the model are at an acceptable or excellent level, but the 56-item length of the scale suggests that a scale with fewer items measuring the same characteristic would be more economical for both researchers and participants.

In light of the explanations and justifications presented above, this study aims to adapt the Psychological Dating Violence Questionnaire, which measures psychological dating violence that young people in dating relationships are frequently exposed to or perpetrate, to Turkish culture.

Method

The participant group of the research consists of individuals who continue their university education. The ages of the participants ranged from 18 to 33. A total of 406 people, 246 women and 160 men, participated in the research. Within the scope of the adaptation study, the Psychological Dating Violence Questionnaire and The Revised Conflict Tactics Scale were used.

Psychological Dating Violence Questionnaire (PDV-Q): This scale, developed by Ureña et al. (2014), aims to address psychological violence between couples in a dating relationship in a two-way manner with the Victimization and Aggression Form. This scale consists of Victimization and Aggression forms, each of which has 13 items. It is requested that the items of the scale be marked on a 5-point Likert-type indicator chart. According to the exploratory factor analysis results within the scope of the scale development study, the total explained variance of the items is 38%. Most items had values above .40. The model goodness of fit values obtained at the end of the confirmatory factor analysis performed shows that the two-form structure of the scale was perfectly confirmed (CFI=.99, GFI=.99, TLI=.99, RMR=.05, ECVI=.08, RMSEA=.06, $\chi^2/sd=2.03$, $p<.05$).

The Revised Conflict Tactics Scale (CTS 2): The scale developed by Straus (1979) was adapted into Turkish by Aba and Kulakaç (2016). The scale consists of 78 items and five subscales. CTS 2 is an 8-point Likert-type rating scale. It is seen that the internal consistency coefficient of the scale varies between .76-.89 for the subscales and .92 for the general scale. In this study, the psychological violence subscale was used to examine the criterion-related validity of the PDV-Q.

Analysis of the research data was carried out in several steps. First, it was examined whether the data were suitable for analysis. Secondly, the validity and reliability analyses of the PFPS were performed. SPSS IBM and Rstudio programs were used in the analysis of the data.

Results and Discussion

The results of the DFA conducted to examine the construct validity of the PDV-Q are as follows: Firstly, the chi-square/degrees of freedom ratio for the PDV-Q structure was found to be significant ($\chi^2/df=1.46$, $p<.05$). In addition, the model fit indices being at an acceptable or excellent level indicate that the model fits the data well (CFI=.96, GFI=.93, TLI=.96, AGFI=.92, SRMR=.07 ve RMSEA=.03). In this context, evidence has been obtained that the scale can be applied to university students in Turkish culture.

The reliability analysis results revealed that the Cronbach's Alpha internal consistency coefficient for the Victimization Form was .80, while the Omega McDonald's Coefficient was .81. On the other hand, the Cronbach's Alpha internal consistency coefficient for the Aggression Form was .81, while the Omega McDonald's coefficient was .83. Since the reliability analysis internal consistency coefficients are above .70 (Fraenkel et al., 2012), it can be said that evidence has been obtained that both forms of the scale are reliable in Turkish culture. The psychological violence subdimension of the CTS 2, taken as the criterion variable, was found to be positively and significantly correlated with both the Victimization Form ($r=.45$, $p<.05$) and the Aggression Form ($r=.38$, $p<.05$). Finally, the item-total test correlation findings provide evidence that the PDV-Q items serve a similar purpose in the same direction.

EKLER

Ek 1

Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği (Örnek Maddeler)

Aşağıda, flört eden çiftlerde görülen bir dizi davranış bulunmaktadır. Bazen partneriniz size karşı böyle davranabilirken (O SİZE), bazen de siz partnerinize (SİZ ONA) böyle davranabilirsiniz. Bu nedenle bu bölüm iki kısımdan oluşmaktadır.

Birinci kısımda, **şu andaki ya da eski partnerinizin size karşı (o bana) davranışlarını** objektif ve samimi bir şekilde değerlendirmeniz beklenmektedir. İkinci kısımda **ise şu andaki ya da eski partnerinize karşı (ben ona) davranışlarınızı** objektif ve samimi bir şekilde değerlendirmeniz beklenmektedir.

Maddeler		0 (Hiçbir Zaman)					1 (Nadiren)					2 (Bazen)					3 (Birçok Kez)					4 (Her Zaman)					
		0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	
1. İlişkide tek taraflı yasaklar ve kurallar koyma	O bana	0	1	2	3	4	Ben ona	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
11. Partnerin ilişki hakkında başkalarına neler söylediğini kontrol etmeye çalışma	O bana	0	1	2	3	4	Ben ona	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
13. Partnerin kapasitesini hafife alma	O bana	0	1	2	3	4	Ben ona	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4

Ek 2

Psikolojik Flört Şiddeti Yapısı Doğrulamalı Faktör Analizi Çıktıları

Maddeler	Katsayılar		Standart Hata		z		Standardize edilmiş katsayılar	
	Mağduriyet	Saldırganlık	Mağduriyet	Saldırganlık	Mağduriyet	Saldırganlık	Mağduriyet	Saldırganlık
M1	1.00	1.00					.45	.51
M2	.70	.82	.15	.13	4.39*	6.16*	.32	.41
M3	1.09	1.13	.17	.16	6.45*	6.94*	.55	.57
M4	1.23	.90	.18	.13	6.67*	6.65*	.62	.57
M5	1.26	1.20	.16	.15	7.64*	7.92*	.58	.57
M6	.63	.61	.11	.12	5.60*	5.12*	.44	.45
M7	.59	.43	.12	.07	5.00*	6.05*	.43	.52
M8	.89	1.04	.13	.16	6.46*	6.23*	.58	.60
M9	.47	.70	.11	.13	4.35*	5.05*	.41	.47
M10	.93	.81	.19	.14	4.94*	5.71*	.50	.52
M11	.72	.88	.14	.16	4.99*	5.46*	.36	.41
M12	.70	.65	.12	.11	5.44*	5.52*	.53	.51
M13	.75	.82	.14	.11	5.07*	7.13*	.51	.57

Not. * $p < .05$.